

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

ŚWIĘTOKRZYSKI URZĄD WOJEWÓDZKI w Kielcach Oddział Obsługi Klienta	
Wysł. dnia	29.07.2021
L.dz.	zał.
Podpis

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kielce, dnia 28.07.2021 r.

PSZ.II.431.20.2021

Pan Jacek Iwan
Dyrektor
Niepublicznej Placówki
Opiekuńczo-Wychowawczej
Typu Rodzinnego nr 2
Mokry Bór 14A
26-080 Mniów

Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, przesyła wystąpienie pokontrolne z kontroli w trybie zwykłym, która przeprowadzona została w dniu 20 lipca 2021 r. w Niepublicznej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Typu Rodzinnego nr 2, Mokry Bór 14A, 26-080 Mniów.

Kontrola przeprowadzona była na podstawie:

- art. 122, art. 122a i art. 197a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2020 poz. 821 ze zm.),
- rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Powiatowego i Województwa w Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia, w składzie:

- 1. Pani Anna Krupa-Pawłowska** — Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 06), upoważnienie nr 403/2021 z dnia 07.07.2021 r. - przewodnicząca zespołu inspektorów.
- 2. Pani Katarzyna Arendarska** – Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 01), upoważnienie nr 404/2021 z dnia 07.07.2021 r.

Zakres kontroli obejmował następujące zagadnienia:

1. Przestrzeganie standardów opieki i wychowania
2. Działania placówki na rzecz utrzymywania przez dzieci kontaktów z rodziną.
3. Zaspokajanie potrzeb dzieci i respektowanie ich praw.
4. Przestrzeganie przepisów określających zasady działania placówki

Okres objęty kontrolą: stan aktualny na dzień kontroli.

Opis działalności placówki w kontrolowanym zakresie.

Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Typu Rodzinnego nr 2 w Mokrym Borze jest placówką przeznaczoną dla 7 wychowanków. Placówka funkcjonuje od 2014 r. i jest jednostką organizacyjną wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, prowadzoną przez Stowarzyszenie Edukacji PozafORMALnej KALEJDOSKOP z Kielc na zlecenie Miasta Kielce. Aktualna umowa nr MOPR-D.O.4222.2.1.2021 na realizację zadania publicznego pod nazwą „Bezpieczni w rodzinie” dotycząca prowadzenia placówki została zawarta pomiędzy Miastem Kielce a Stowarzyszeniem w dn. 22.01.2021 r. na okres 3 lat (tj.: na okres 01.01.2021 – 31.12.2023 r.).

Placówka posiada numer REGON: 260289602 i NIP: 657-28-22-522.

Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w placówce wynosi: 3205,80 zł.

Placówka funkcjonuje w oparciu o Statut, a także Regulamin Organizacyjny. Powyższe dokumenty zostały opracowane z datą 30.01.2021 r. przez dyrektora placówki i zatwierdzone przez prezesa stowarzyszenia. Przedmiot działalności placówki, jej organizacja oraz zadania do realizacji, które zostały określone w statucie i regulaminie są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa.

Ponadto z datą 15.12.2020 r. opracowany został przez dyrektora plan pracy placówki na 2021 rok, w którym ujęto szczegółowe zadania do realizacji związane z pobytem i adaptacją dzieci w placówce. W formie tabelarycznej ujęto zadania główne i zadania szczegółowe do realizacji w czterech podstawowych obszarach tj.: zadania opiekuńcze, praca dydaktyczna z wychowankami, usamodzielnienie wychowanków oraz praca terapeutyczno-rehabilitacyjna. Przykładowe zadania do realizacji ujęte w planie to: zajęcia terapeutyczne i wspomaganie rozwoju, nabywanie umiejętności radzenia sobie z problemami, wdrażanie do codziennej dbałości o higienę i porządek, rozwój zainteresowań, ukształtowanie prawidłowych postaw. Do każdego zadania wskazano sposób realizacji, osoby odpowiedzialne oraz termin realizacji.

W dniu kontroli, w placówce umieszczonych było 7 wychowanków w wieku od 11 do 18 lat, w tym: jedno trzyosobowe rodzeństwo oraz dwa dwuosobowe. Pięcioro dzieci przebywa w placówce od 2014 r., natomiast dwoje od 2017 roku. Wszyscy wychowankowie zostali w placówce umieszczeni na podstawie postanowień sądu. W ostatnim roku kalendarzowym żadne z dzieci nie opuściło placówki.

W trakcie czynności kontrolnych osoby kontrolujące rozmawiały z trzema wychowankami, które przygotowywały się do wyjścia na zajęcia do świetlicy Wolna Strefa w Grzymałkowie. Wychowanki opowiadały o wakacjach, które spędzą w górach w Szklarskiej Porębie. Ponadto w placówce przebywała jeszcze jedna wychowanka, która czas kontroli spędziła w swoim pokoju. Pozostali pełnoletni wychowankowie przebywali poza placówką tj. jeden wychowanek u lekarza, jedna wychowanka w pracy i jedna u chłopaka.

1. Przestrzeganie standardów opieki i wychowania.

Na dzień kontroli w placówce w Mokrym Borze umieszczonych było 7 wychowanków. Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że bezpośrednią opiekę nad dziećmi sprawuje dyrektor placówki oraz wychowawca. Zarówno dyrektor, jak i wychowawca spełniają wymagania kwalifikacyjne do zajmowania stanowisk, na których są zatrudnieni zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 99 ust 1 w/w ustawy dyrektor pełni równocześnie funkcję wychowawcy. W opiece nad dziećmi pomaga matka pana dyrektora, która zamieszkuje część budynku.

Placówka nie prowadzi dokumentacji dot. wyjść i powrotów wychowanków z/do placówki. W placówce przebywa troje pełnoletnich wychowanków, którzy wychodzą z placówki po wcześniejszym uzgodnieniu i poinformowaniu opiekunów o celu i terminie powrotu. Ponadto wychowankowie powyżej 13 roku życia mogą poruszać się samodzielnie w najbliższej okolicy (plac zabaw, spacer, wyjście do koleżanki) po wcześniejszym uzgodnieniu z wychowawcą. Natomiast wychowankowie niepełnosprawni poza placówkę wychodzą tylko pod opieką osób dorosłych.

W placówce system nagród i kar jest rzadko stosowany, czasami w stosunku do osób niepełnosprawnych, np: kiedy wychowanek zniszczy osobisty przedmiot drugiego wychowanka, wówczas stosowana jest konsekwencja w postaci odkupienia zniszczonej rzeczy z własnego kieszonkowego. Wychowawcy stosują wobec wychowanków metodę modelowania ukierunkowaną na poprawne zachowanie, stawiania zadań i perswazji. Ponadto wyrażana jest aprobata i dezaprobata w stosunku do postępowania wychowanków. Dzieci znają zasady funkcjonowania domu adekwatnie do wieku rozwojowego i możliwości intelektualnych.

W trakcie czynności kontrolnych zaobserwowano, że w obecności opiekunów wychowankowie zachowują się swobodnie, są mocno związani emocjonalnie z prowadzącymi placówkę.

Z informacji uzyskanych od dyrektora placówki wynika, że większość wychowanków nie sprawia istotnych problemów wychowawczych. Jedynie niepełnosprawna intelektualnie w stopniu umiarkowanym wychowanka posiada liczne zaburzenia zachowania. Głównie są to problemy związane z rozbudzoną sferą seksualną dziecka. Dziewczynka jest również agresywna słownie i fizycznie. Aby wyeliminować niewłaściwe zachowania dziecka, placówka podjęła szereg konsultacji psychiatrycznych, seksuologicznych i psychologiczno – pedagogicznych, dzięki którym ustalano działania i leczenie zgodnie z zaleceniami i potrzebami wychowanki.

Jednym z zadań placówki opiekuńczo – wychowawczej jest przygotowanie dziecka do usamodzielnienia. Na dzień kontroli w placówce przebywało 3 pełnoletnich wychowanków, dla których wyznaczono opiekuna (dyrektor lub wychowawca) i opracowano indywidualne plany usamodzielnienia zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Najczęstszymi formami wsparcia, udzielonymi przez opiekunów usamodzielnianych wychowanków są: pomoc w sprawach urzędowych, medycznych i dotyczących kształcenia oraz wsparcie emocjonalne przy podejmowaniu ważnych decyzji życiowych.

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że placówka w sposób prawidłowy zapewnia dzieciom w niej przebywającym opiekę i wychowanie, zgodnie ze standardami określonymi w przepisach prawa.

2. Działania placówki na rzecz utrzymywania przez dzieci kontaktów z rodziną.

W Niepublicznej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej Typu Rodzinnego nr 2 w Mokrym Borze umieszczonych jest 7 dzieci, z tego: w stosunku do 3 wychowanków – matka jest pozbawiona władzy rodzicielskiej a ojciec nie żyje; w przypadku 1 wychowanki matka nie żyje, była pozbawiona praw rodzicielskich, a ojciec jest nieznan; w przypadku 1 wychowanki - matka nie żyje, ojciec pozbawiony praw rodzicielskich; 2 dzieci – matka pozbawiona praw rodzicielskich, natomiast ojciec ma ograniczone prawa. Wszystkie dzieci z uregulowaną sytuacją prawną zostały zgłoszone do ośrodka adopcyjnego. Wobec 6 wychowanków prowadzący placówkę sprawują opiekę prawną.

Placówka umożliwia wychowankom utrzymywanie przez nich kontaktów z rodzicami, członkami rodzin i osobami bliskimi. Kontakt utrzymywany jest, zarówno podczas odwiedzin w placówce, jak i rozmowy telefoniczne. Zgodnie z informacjami pozyskanymi w trakcie czynności kontrolnych spośród wszystkich wychowanków: 3 pełnoletnich utrzymuje kontakt

i odwiedza najbliższych (rodzeństwo, ciotka, dziadkowie lub ojciec), 2 małoletnie wychowanki będące siostrami utrzymują kontakt z ciotką oraz 2 wychowanki mają kontakt z ojcem. Urlopowania małoletnich wychowanków odbywają się wyłącznie za zgodą sądu. Zarówno urlopowania, jak i odwiedziny pełnoletnich wychowanków w środowisku rodzinnym są nadzorowane przez wychowawcę oraz dyrektora placówki poprzez stały kontakt telefoniczny z wychowankami, obserwowanie zachowania, przeprowadzanie rozmów związanych z pobytem u bliskich.

Zgodnie z art. 100 ust. 4a „Dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej w terminie 18 miesięcy od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej składa do właściwego sądu wniosek wraz z uzasadnieniem o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka celem zbadania warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo umieszczenia go w rodzinie przysposabiającej. Do wniosku dyrektor dołącza opinię gminy lub podmiotu prowadzącego placówkę”. Z analizy dokumentacji wynika, że powyższe wnioski nie były składane, w związku z tym dyrektor placówki złożył stosowne wyjaśnienie (zał. nr 1).

Ocena zasadności pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 136 – 138 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w placówce winien działać zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, który dokonuje oceny dziecka w celu:

- ustalania aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka,
- analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną,
- modyfikowania planu pomocy dziecku,
- monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie,
- oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb,
- oceny możliwości powrotu dziecka do rodziny lub umieszczania go w rodzinnej pieczy zastępczej,
- informowania sądu o potrzebie umieszczania dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej.

Zespół winien dokonywać okresowej oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb – nie rzadziej niż co pół roku, a w przypadku dziecka poniżej 3 lat nie rzadziej niż co trzy miesiące. Po dokonaniu okresowej oceny sytuacji dziecka, zespół powinien sformułować na piśmie wniosek dotyczący zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce i przesłać go do sądu.

Po analizie dokumentacji dotyczącej okresowej oceny sytuacji wychowanków przebywających w placówce stwierdzić należy, że w placówce działa stały zespół, w skład

którego zazwyczaj wchodzi: dyrektor i wychowawca placówki, rodzice wychowanków, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej z Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej, przedstawiciele MOPR w Kielcach, a także przedstawiciele szkół i SOW w Kielcach. W kontrolowanym okresie odbyły się 2 posiedzenia zespołu (25.06.2020 r. i 25.02.2021 r.), na których dokonywana była okresowa oceny sytuacji wszystkich wychowanków. Z każdej oceny sporządzane są protokoły, które zawierają następujące dane: aktualną sytuację rodzinną dziecka, datę posiedzenia zespołu, imię i nazwisko dziecka, analizę stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, informacje o modyfikacji planu, informacje o przebiegu procedur adopcyjnych, ocenę stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb, ocenę możliwości powrotu dziecka do rodziny lub umieszczenie go w rodzinnej pieczy zastępczej, wniosek zespołu dotyczący zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce. Pierwsze posiedzenie stałego zespołu po przyjęciu dziecka do placówki, odbywa się niezwłocznie.

Aktualnie dalszy pobyt w placówce zasadny jest w przypadku wszystkich wychowanków. Po dokonaniu okresowej oceny sytuacji wychowanków i sporządzeniu wniosku co do zasadności dalszego pobytu dzieci w placówce, protokoły przesyłane są do właściwego sądu.

Podsumowując powyższe stwierdzić należy, że placówka umożliwia wychowankom utrzymywanie kontaktów z rodziną i bliskimi. Również zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka funkcjonuje prawidłowo. Dyrektor placówki nie zrealizował obowiązku, o którym mowa w art. 100 ust. 4a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

3. Zaspokajanie potrzeb dzieci i respektowanie ich praw.

W trakcie czynności kontrolnych przeprowadzono oględziny placówki, z których sporządzono protokół (zał. nr 2). Zgodnie z § 18 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. nr 292, poz. 1720), placówka zaspakaja potrzeby dzieci, poprzez zapewnienie im:

- **pokoje mieszkalnych** – do dyspozycji wychowanków jest łącznie 5 pokoi w tym: 4 pokoje jednoosobowe oraz 1 pokój trzyosobowy. Dodatkowy pokój pełni funkcję mini salonu/pokoju odwiedzin. Wszystkie pokoje mieszkalne wychowanków są wyposażone w odpowiednie meble, tj.: łóżka, biurka, szafy ubraniowe, szafki. Pokoje są właściwie oświetlone, a ich powierzchnia zapewnia przechowywanie rzeczy osobistych i swobodne korzystanie z wyposażenia. Poza meblami, w pokojach znajdowały się również zabawki, książki, zdjęcia i inne rzeczy osobiste wychowanków. Pokoje były estetycznie urządzone i utrzymane w czystości;

- **łazienek z miejscem do prania i suszenia rzeczy osobistych i toalet, w ilości umożliwiającej korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny** - placówka dysponuje 2 łazienkami odpowiednio wyposażonymi w: umywalkę, lustro, wannę, prysznic, kosze na pranie, szafki na kosmetyki, wieszaki na ręczniki. W łazienkach panują warunki zapewniające wychowankom intymność podczas korzystania z nich. Ponadto do dyspozycji wychowanków są 2 toalety. W jednej z łazienek znajdują się pralka oraz suszarka;
- **miejsca do nauki** – wychowankowie odrabiają lekcje i uczą się w swoich pokojach, które są do tego przystosowane, mogą także uczyć się i odrabiać lekcje w salonie lub w dodatkowym pokoju;
- **miejsca do przygotowywania posiłków, zapewniającego odpowiednie warunki do przechowywania i obróbki żywności** – w placówce na parterze znajdują się aneks kuchenny połączony z salonem, wyposażony zgodnie z przeznaczeniem gdzie przygotowywane są i spożywane posiłki. Wychowankowie mają swobodny dostęp przez całą dobę do aneksu kuchennego;
- **wspólnej przestrzeni mieszkalnej, w której można spożywać posiłki, stanowiącej miejsce spotkań i wypoczynku** – salon z aneksem kuchennym stanowią wspólną przestrzeń, w której dzieci mogą spożywać posiłki, spotykać się i wypoczywać. Pomieszczenie jest odpowiednio wyposażone oraz estetycznie urządzone. Na piętrze mieści się dodatkowy pokój, stanowiący miejsce odwiedzin lub wypoczynku. Ponadto wychowankowie w zależności od pory roku mogą korzystać z podwórka oraz tarasu;
- **wyżywienia dostosowanego do potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia dziecka i dostępu przez całą dobę do podstawowych produktów żywnościowych oraz napojów** – placówka zapewnia 5 posiłków dziennie dostosowanych do potrzeb dzieci: śniadanie, drugie śniadanie, obiad, podwieczorek, kolację. Wychowankowie przez całą dobę mają dostęp do produktów żywnościowych i napojów, które znajdują się w aneksie kuchennym. Ponadto wychowankowie sami przygotowują posiłki, w tym również wypieki cukiernicze;
- **dostępu do opieki zdrowotnej, a także produktów leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych wraz z pokryciem udziału środków własnych dziecka – do wysokości limitu przewidzianego w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych** – opiekę lekarza pierwszego kontaktu wychowankom zapewnia POZ Zdrowie w Kielcach, ul. Karczówkowska. Wszystkie dzieci są objęte systematyczną opieką lekarza stomatologa, nie

rzadziej niż co 6 miesięcy. Ponadto troje wychowanków objętych jest opieką lekarza psychiatry, dwoje leczy się u ortodonta, jeden u neurologa i jeden u kardiologa. Czworo dzieci przyjmuje leki zlecone przez lekarza, w tym troje leki psychotropowe/uspakajające. Dwie wychowanki przebywające w placówce posiadają orzeczenia o niepełnosprawności, jedna w stopniu lekkim, druga w stopniu umiarkowanym;

- **dostępu do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, a także terapeutycznych i rewalidacyjnych, o ile takie są wskazane dla dzieci, a także dostępu do udziału w zajęciach pozalekcyjnych i rekreacyjno-sportowych** – z uwagi na epidemię koronawirusa, ograniczone zostały zajęcia dodatkowe. W trakcie roku szkolnego dwie wychowanki uczestniczyły w korepetycjach z matematyki; ponadto według potrzeb wychowankowie uczestniczą w spotkaniach w poradni psychologiczno – pedagogicznej. W chwili obecnej żaden z wychowanków nie wymaga indywidualnego nauczania. Natomiast pięcioro wychowanków uczestniczyło dwie godziny tygodniowo w zajęciach wyrównawczych prowadzonych w szkole. Wychowankowie placówki uczestniczą w zajęciach pozalekcyjnych i rekreacyjno – sportowych, takich jak: nauka gry na gitarze (nauczyciel przyjeżdża do placówki) oraz nauka jazdy konnej w Oblęgorku. Ponadto placówka organizuje wychowankom różne formy spędzania czasu wolnego: wyjścia do kina, na basen, restauracji, wycieczki rowerowe i piesze. Oprócz tego placówka organizuje wychowankom wyjazdy wakacyjne. Ostatnie wakacje 6 dzieci wraz z opiekunami spędziło nad jeziorem Nielisz na Roztoczu, jeden wychowanek był na obozie w Łebie. W ferie zimowe odbył się wyjazd do Pragi. Najbliższe wakacje wychowankowie spędzą w Szklarskiej Porębie w Karkonoszach, jeden wychowanek będzie na obozie w miejscowości Jantar;

- **odzieży, obuwia i innych przedmiotów osobistego użytku, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb, zabawek odpowiednich do wieku rozwojowego dziecka, środków higieny osobistej, podręczników, pomocy i przyborów szkolnych** – wszyscy wychowankowie posiadają odpowiednią ilość odzieży, bielizny i obuwia adekwatnych do wieku, rozwoju i pory roku, a w razie potrzeby zaopatrywani są na bieżąco w niezbędne elementy garderoby. Wychowankowie zaopatrzeni są w środki higieny osobistej stosownie do wieku i potrzeb. Ponadto wszyscy wychowankowie zostali wyposażeni w komplet książek, pomocy i przyborów szkolnych;

- **kieszonkowego (kwoty pieniężnej do dysponowania dla dzieci pow. 5 r. ż., nie niższą niż 8% z kwoty 1131 zł ustalonej przez dyrektora placówki co miesiąc)** – zgodnie z §18 ust. 1 pkt 8 w/w rozporządzenia wychowankowie powyżej 5 roku życia otrzymują kieszonkowe w kwocie 50 zł do własnego dysponowania. Młodsze dzieci oraz wychowankowie niepełnosprawni przechowują kieszonkowe w kopertach u wychowawców. Starsze same

dysponują pieniędzmi. W przypadku jednej niepełnosprawnej wychowanki wychowawcy wydzielają drobne kwoty pieniężne np.: 2 zł lub 5 zł z uwagi na jej nieznamość wartości pieniądza. W placówce prowadzony jest zeszyt kieszonkowego, w którym odnotowywane są kwoty przyznanego kieszonkowego w danym miesiącu. Wychowankowie własnoręcznym podpisem kwitują odbiór kieszonkowego. Wychowankowie otrzymują również dodatkowe kwoty pieniężne na prośbę wychowanka np.: na wyjścia do koleżanek lub basen oraz inne drobne wydatki. W przypadku zmniejszenia lub zwiększenia kieszonkowego wychowankowie są informowani w trakcie rozmowy z wychowawcą;

- **dostępu do nauki, w tym również w szkołach usytuowanych poza miejscowością, w której znajduje się placówka oraz w systemie nauczania indywidualnego i opłatę za pobyt w bursie lub internacie, jeżeli dziecko uczy się poza miejscowością, w której znajduje się placówka, a także pomocy w nauce, w szczególności przy odrabianiu zadań domowych** – czworo wychowanków placówki pobiera naukę na poziomie podstawowym, 3 dzieci uczęszcza do szkoły podstawowej w Grzymałkowie, jedna wychowanka do Zespołu Szkół Specjalnych w Kielcach; dwie wychowanki uczęszczają do liceum ogólnokształcącego w Kielcach i jeden wychowanek do Technikum w Zespole Szkół Ekonomicznych w Kielcach. Placówka ponosi koszty pobytu dwóch wychowanek w internacie w specjalnym ośrodku wychowawczym w Kielcach. W nauce i odrabianiu prac domowych wychowankom pomagają opiekunowie, ale również dzieci pomagają sobie nawzajem;
- **pokrycie kosztów przejazdu do i z miejsca uzasadnionego pobytu poza placówką** – placówka pokrywa koszty przejazdu dzieci do szkoły, a także na zajęcia pozalekcyjne, wizyty lekarskie, sanatorium, letni wypoczynek, a także w razie potrzeby dowóz dzieci do rodzin biologicznych.

Przestrzeganie praw dziecka.

Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli wynika, że wychowankowie w placówce mają prawo m.in. do: posiadania domu i rodziny, prywatności, informacji, równości, wolności, przyjaźni i szacunku, jedzenia, opieki medycznej, życia bez przemocy i bezpieczeństwa, kontaktu z rodziną biologiczną lub osobami ważnymi, wiedzy i nauki, a także innych, które mają na celu dobro dziecka. Powyższe prawa zostały spisane jako odrębny dokument, z którym zapoznali się wychowankowie składając własnoręczny podpis (zał. nr 3).

W trakcie procesu opiekuńczo-wychowawczego, prawa wychowanków są im przypominane przez opiekunów. Ponadto wychowankowie wiedzą, że z każdą sprawą/problemem mogą przyjść do opiekunów. W kuchni na lodówce umieszczony jest nr infolinii Rzecznika Praw Dziecka.

Mając na uwadze powyższe stwierdzić należy, że wychowankowie mają zapewnione odpowiednie warunki do prawidłowego rozwoju psychicznego, fizycznego i kulturalnego. Placówka zaspokaja potrzeby dzieci zgodnie ze standardami określonymi przepisami prawa oraz respektuje prawa dzieci.

4. Przestrzeganie przepisów określających zasady działania placówki.

Zgodnie z rozporządzeniem MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w placówce prowadzona jest następująca dokumentacja:

Ewidencja wychowanków – prowadzona w placówce ewidencja zawiera: imię i nazwisko wychowanka, datę i miejsce urodzenia, dane osobowe rodziców, datę umieszczenia w placówce oraz datę i powód opuszczenia placówki. Na dzień kontroli zaewidencjonowanych było łącznie 9 wychowanków, z czego 2 opuściło placówkę w 2016 roku z powodu adopcji.

Plan pomocy dziecku – w trakcie kontroli przeanalizowano wszystkie opracowane plany pomocy dziecku. Plany opracowywane są co pół roku i zawierają: imię i nazwisko wychowanka, datę umieszczenia w placówce, datę opracowania planu, imię i nazwisko wychowawcy kierującego procesem wychowawczym dziecka. Plany są także podpisane przez wychowanków powyżej 13 r. ż. W planach określone zostały cele główne pracy z dziećmi, np.: powrót dziecka do rodziny, umieszczenie dziecka w rodzinie przyspasiającej lub przygotowanie do usamodzielnienia. Określone zostały również cele i działania krótko i długoterminowe, np.: kontynuacja nauki, motywowanie do systematycznej pracy edukacyjnej, leczenie stomatologiczne, kontynuacja zajęć śpiewu lub pływania, przygotowanie do komunii, korzystanie ze wsparcia psychologa wg potrzeb, organizacja wypoczynku letniego, wdrażanie do aktywności fizycznej, kontrola psychiatryczna, utrzymywanie kontaktów z ciotką i inne. W dokumencie znajduje się również podsumowanie realizacji celów i działań założonych na dany okres. Plany prowadzone i modyfikowane są w sposób prawidłowy, a cele i działania są trafnie określone.

Karta pobytu dziecka – karty zawierają wszystkie obszary, o których mowa w rozporządzeniu tj.: informacje o znaczących dla dziecka wydarzeniach, postępach w nauce/rozwoju, stanie zdrowia dziecka oraz ocenę aktualnej sytuacji dziecka. W trakcie kontroli przeanalizowano karty wszystkich wychowanków stwierdzając, że są one uzupełniane na bieżąco co miesiąc, a wpisy są zwięzłe i odnoszą się do danego obszaru. Karty są podpisane przez wychowawcę. W trakcie kontroli zwrócono uwagę, że w niektórych obszarach (np. stan zdrowia lub aktualna sytuacja dziecka) często pojawia się adnotacja „bez zmian”. W opinii osób kontrolujących w każdym obszarze należy zawierać bardziej szczegółowe wpisy.

Diagnoza psychofizyczna dziecka – z analizy dokumentacji w powyższym zakresie wynika,

że dla wychowanków opracowywane są co roku opinie psychologiczno-pedagogiczne, które sporządzane są w Niepublicznej Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej „MY FUTURE” w Kielcach. Aktualne opinie zawierają informacje odnoszące się do trzech obszarów tj.: przebieg rozwoju, aktualny poziom rozwoju dziecka oraz zalecenia. Zgodnie z §14 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej diagnozę psychofizyczną sporządza psycholog lub pedagog niezwłocznie po przyjęciu dziecka do placówki. W diagnozie uwzględnia się analizę:

- 1) mocnych stron dziecka i jego potrzeb w zakresie opiekuńczym, rozwojowym, emocjonalnym oraz społecznym;
- 2) przyczyn kryzysu w rodzinie oraz wpływu tego kryzysu na rozwój dziecka;
- 3) relacji dziecka z jego najbliższym otoczeniem oraz osobami ważnymi dla dziecka;
- 4) rozwoju dziecka.

Ponadto diagnoza zawiera, odpowiednio do wieku, rozwoju i doświadczeń dziecka, wskazania dotyczące:

- 1) dalszej pracy pedagogicznej z dzieckiem;
- 2) programu terapeutycznego;
- 3) pracy z rodziną dziecka;
- 4) pracy przygotowującej dziecko do umieszczenia w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka;
- 5) przygotowania dziecka do usamodzielnienia.

W przypadku 2 wychowanków przyjętych do placówki w 2017 roku w dokumentacji znajdowały się wstępne diagnozy psychofizyczne opracowane przez specjalistów z placówki opieki doraźnej „AZYL” w Kielcach, zgodne z rozporządzeniem.

Wobec powyższego stwierdzono, że przedstawione do wglądu opinie psychologiczno-pedagogiczne nie są zgodne z przepisami prawa, bowiem nie zawierają wszystkich obszarów, o których mowa w w/w rozporządzeniu. Ponadto zalecenie w zakresie zaktualizowania diagnoz psychofizycznych wychowanków zostało wydane w wyniku kontroli przeprowadzonej w placówce w 2016 roku. Dla wychowanków sporządzone zostały opisane powyżej opinie. Mając na uwadze, że na dzień kontroli w placówce przebywali wychowankowie przyjęci w 2014 i 2017 roku czyli przebywający w placówce już od kilku lat (odpowiednio 7 i 4 lata) nie jest zasadne opracowanie dla nich diagnoz, które powinny być sporządzone niezwłocznie po przyjęciu dzieci do placówki. Natomiast w sytuacji przyjmowania do placówki kolejnych dzieci należy niezwłocznie opracowywać diagnozy psychofizyczne zgodnie z §14 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Akta osobowe wychowanków – każdy wychowanek posiada teczkę z dokumentacją, w której znajdowały się m.in.: metryczka sporządzona w dniu przyjęcia dziecka do placówki, postanowienie sądu o umieszczeniu dziecka w placówce, skierowanie do placówki, skrócony akt urodzenia, świadectwa i dyplomy szkolne, zgody sądu na urlopowanie, opinie z poradni psychologiczno – pedagogicznej, orzeczenie o niepełnosprawnością, dokumentacja medyczna, korespondencja z różnymi instytucjami np. MOPR, Sąd, ŚOA .

Podsumowując, w placówce prowadzona jest ewidencja wychowanków, a także plany pomocy, karty pobytu oraz akta osobowe wychowanków. Nie opracowano jednak diagnoz psychofizycznych zgodnie z §14 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Placówka w ramach wykonywania swoich zadań współpracuje z różnymi instytucjami, a w szczególności: Organizatorem Rodzinnej Pieczy Zastępczej z Kielc, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie z Kielc, Świętokrzyskim Ośrodkiem Adopcyjnym, Sądem Rejonowym w Kielcach i Końskich, Niepubliczna Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną MY FUTURE w Kielcach.

W zakresie trudności/problemów z jakimi spotyka się placówka na co dzień w realizacji swoich zadań dyrektor i wychowawca wskazali, że specyfika pracy placówki typu rodzinnego wymusza łączenie wielu funkcji i zadań przez wychowawców zarówno w zakresie zabezpieczenia wszystkich potrzeb wychowanków oraz prawidłowego funkcjonowania placówki w zakresie gospodarczym. Niski budżet ogranicza możliwość zatrudnienia w pełnym wymiarze osoby do pomocy gospodarczej, aby wychowawcy mogli się skupić na pracy pedagogicznej.

Ustaień dokonano na podstawie:

- rozmów z dyrektorem placówki i wychowawcą,
- analizy dokumentacji: Regulaminu Organizacyjnego Placówki i Statutu, planu pracy placówki, dokumentacji prowadzonej dla wychowanków, akt osobowych wychowanków, dokumentacji z posiedzeń stałych zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka;
- wizji lokalnej i oględzin pomieszczeń placówki.

Ocena realizacji przez placówkę zadań, w kontrolowanym zakresie:

1. **Przestrzeganie standardów opieki i wychowania - zadanie realizowane jest prawidłowo.** Placówka w sposób właściwy zapewnia opiekę i wychowanie dzieciom umieszczonym w placówce.
2. **Działania placówki na rzecz utrzymywania przez dzieci kontaktów z rodziną - zadanie realizowane jest prawidłowo z uchybieniami.** Placówka umożliwia dzieciom utrzymywanie kontaktów z rodzicami i osobami bliskimi. W placówce w sposób prawidłowy funkcjonuje zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. Uchybienia dotyczą niezrealizowania przez dyrektora placówki obowiązku, o którym mowa w art. 100 ust. 4a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
3. **Zaspokajanie potrzeb dzieci i respektowanie ich praw - zadanie realizowane jest prawidłowo.** Wychowankowie mają zapewnione odpowiednie warunki do prawidłowego rozwoju psychicznego, fizycznego i kulturalnego. Placówka zaspokaja potrzeby dzieci zgodnie ze standardami określonymi przepisami prawa oraz respektuje prawa dzieci.
4. **Przestrzeganie przepisów określających zasady działania placówki – zadanie realizowane jest prawidłowo z uchybieniami.** W placówce prowadzona jest ewidencja wychowanków, a także plany pomocy, karty pobytu oraz akta osobowe wychowanków. Uchybienia dotyczą braku zaktualizowania diagnoz psychofizycznych zgodnie z §14 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej. Ponadto uwagi osób kontrolujących odnoszą się do wpisów o treści „bez zmian” zawartych w kartach pobytu wychowanków, co należy zmodyfikować wypełniając bieżące karty pobytu.

Mając na uwadze powyższe wydaje się zalecenia pokontrolne:

1. Zgodnie z §14 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720), w stosunku do nowoprzyjętych dzieci niezwłocznie opracowywać diagnozy psychofizyczne.
2. W przypadku przyjęcia do placówki kolejnych dzieci realizować obowiązek, o którym mowa w art. 100 ust. 4a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2020, poz. 821 ze zm.).

Pouczenie

Zgodnie z art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2020 poz. 821 ze zm.) kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. Wojewoda, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń przedstawi stanowisko w sprawie ich uwzględnienia. W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń. W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę, kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 197 e i 197 f ustawy o której mowa, w przypadku niepodjęcia lub niewykonania czynności wynikających z zaleceń pokontrolnych, mających na celu ograniczenie lub likwidację stwierdzonych istotnych uchybień lub nieprawidłowości w funkcjonowaniu placówki opiekuńczo-wychowawczej, wojewoda może orzec o czasowym lub stałym cofnięciu zezwolenia na prowadzenie tej placówki.

Jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli zostaną ujawnione rażące zaniedbania lub zaniechania realizacji obowiązków ustawowych, wojewoda może wezwać jednostkę samorządu terytorialnego do wyznaczenia wykonawcy zastępczego, w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od dnia otrzymania wezwania.

W przypadku niewyznaczenia przez jednostkę samorządu terytorialnego wykonawcę zastępczego w terminie, o którym mowa, wojewoda może wystąpić do sądu administracyjnego ze skargą na bezczynność organu jednostki samorządu terytorialnego.

Zgodnie z art. 198 ustawy - kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 10 000 zł.

Anne Lampe - Powitowska
Katarzyna Arcusowicz
(osoby kontrolujące)

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Mariusz Pasch
ZASTĘPCA DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA

(zarządzający kontrolę)